

KYSELYLOMAKE: FSD3550 KOULUTERVEYSKYSELY: PERUSOPETUKSEN 4. JA 5. LUOK-
KIEN OPPILAAT 2019

QUESTIONNAIRE: FSD3550 SCHOOL HEALTH PROMOTION STUDY: FOURTH- AND FIFTH-
GRADERS IN BASIC EDUCATION 2019

Tämä kyselylomake on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This questionnaire forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the questionnaire is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta frågeformulär utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om frågeformuläret är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Skuvladearvvašvuohtajearahallan 2019**Buresboahthin vástidit Skuvladearvvašvuohtajearahallamii!**

1 / 17

Vástádusat ávkkástallojuvvojit mánáid ja bearrašiid bálvalusaid buorideapmái, skuvlla doaimma ovddideapmái ja diedalaš dutkamušaide. Dieđut seailluhuvvojit Dearvvašvuođa ja buresbirgejumi lágádusas.

Duogášdieđut

1. Mii lea du virggalas sohka bealli?

- Bárdni
- Nieida

2. Man luohkás don leat?

- 4. luohkás
- 5. luohkás

Skuvlavázzin

2 / 17

3. Liikotgo skuvlavázzimii dál? Liikon skuvlavázzimii

- Hui olu
- Oalle olu
- Oalle unnán
- In ollenge

4. Leago du luohkás ráfálaš?

- Dávjá
- Muhtumin
- Eai goassige

5. Go luohkás hubmojuvvo juoga áššis, nu duosttatgo dadjat maid ieš oaivvildat?

- Dávjá
- Muhtumin
- In goassige

6. Loktetgo luohkát oahppit ovttas?

- Dávjá
- Muhtumin
- Eai goassige

7. Man bures don boadát áigái skuvlaskihpáriiguin?

- Bures
- Govttolaččat
- Hejot

8. Man bures boadát áigái oahpaheddjiiguin?

- Bures
- Govttolaččat
- Hejot

9. Leatgo oahpaheaddjit beroštuvvan das, mii dutnje gullo?

- Dávjá
- Muhtumin
- Eai goassige

10. Man olu don leat leamaš fárus pláneme čuovvovaš áššiid **dán luohká** áigge?

	Olu	Muhtun veardde	In ollenge
Skuvlla oktasaš njuolggadusat	☐	☐	☐
Diibmogaskadoaibma	☐	☐	☐
Skuvlla šilljoviidodogat	☐	☐	☐
Skuvlaboradeapmi	☐	☐	☐
Skuvlla feasttat, dáhpáhusat ja mohkit	☐	☐	☐
Oahppodiimmuid sisdoallu	☐	☐	☐

11. Mun muosáhan iežan leat dehálaš oassi

	Seamma oaivilis	li seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis
Luohkkáservoša	☐	☐	☐
Skuvlaservoša	☐	☐	☐

12. Maid oaivvildat diibmogaskkain?

	Seamma oaivilis	li seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis
Diibmogaskkat dehe daidda mannan baldet mu	☐	☐	☐
Dovddan iežan oktonassan diibmogaskkain	☐	☐	☐
Sávalin diibmogaskkaide eanet ordnejuvvon prográmma	☐	☐	☐

13. Leatgo dus váttisvuođat lohkamis?

- li ollenge
- Muhtun veardde
- Olu

14. Leatgo dus váttisvuođat rehkenastimis?

- li ollenge

- Muhtun veardde
- Olu

15. Leatgo dus váttisvuođat čállimis?

- li ollenge
- Muhtun veardde
- Olu

16. Leatgo čuovvovaš áššit heađuštan du skuvllas **dán luohká** áigge?

	li ollenge	Muhtun veardde	Olu
Liiggás báhkás siste	☐	☐	☐
Liiggás galmmas siste	☐	☐	☐
Moskku (heajos) áibmu	☐	☐	☐
Unohis hádja	☐	☐	☐
Luohkkálanja baskivuohhta	☐	☐	☐
Šlápma	☐	☐	☐
Ilá čuovgat dehe čuovggaheapme	☐	☐	☐
Unohis bargostuolut, bargobeavddit dehe eará viessogálvut	☐	☐	☐
Heajos hivessegat, gárvodansajit ja basadansajit	☐	☐	☐

17. Skuvllas

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	li seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Mun lean mielalis skuvllas	☐	☐	☐	☐	☐
Mun lean dávjá váiban	☐	☐	☐	☐	☐
Mun lean dávjá movttet skuvlabargguin	☐	☐	☐	☐	☐
Skuvlavázzin lea dušši	☐	☐	☐	☐	☐
In birge skuvllas	☐	☐	☐	☐	☐

Givssideapmi

3 / 17

Givssideamiin dárkkuhuvvo dás dat, go nubbi oahppi dehe oahppiid joavku dadjá dehe dahká unohis áššiid muhtin oahppái. Givssideapmi lea maid dat, go oahppi givssiduvvo **duojážassii**, vugiin maša son ii liiko. Givssideapmi ii leat dat, go guokte sulaid **ovttagiervrat** oahppi riidaleaba.

18. Man dájvá don leat givssiduvvon skuvllas **dán lohkanbaji** áigge?

- Mánnga have vahkus
- Sulaid okte vahkus
- Hárvvit
- In ollenge

19. Man dájvá don leat oassálastán eara ohppiid givssideapmái **dán lohkanbaji** áigge?

- Mánnga have vahkus
- Sulaid okte vahkus
- Hárvvit
- In ollenge

Jos don it leat givssiduvvon dehe don it leat ieš oassálastán givssideapmái skuvllas dán lohkanbaji áigge, sirdás gažaldahkii 22.

20. Leatgo muitalan skuvlla muhtin ráves olbmui **dán lohkanbaji** áigge skuvllas dáhpáhuvvan givssideamis?

- Juo
- In
(sirdás gažaldahkii 22)

21. Mii lea dáhpáhuvvan dan mañjel, go leat muitalan givssideamis?

- Givssideapmi lea nohkan
- Givssideapmi lea unnon

- Givssideapmi lea joatkašuvvan dego ovdalge
- Givssideapmi lea vearránan
- In dieđe

Dearvvašvuohta

4 / 17

22. Maid oaivvildat iežat dearvvašvuohtadilis?

- Hui buorre
- Oalle buorre
- Gaskageardán
- Oalle dehe hui heittot

23. Leatgo dus leamaš **dán luohká** áigge čuovvovaš dávdamearkkat?

	li ollenge	Muhtumin	Dávjá
Niske- dehe hárdubákčasat	☐	☐	☐
Čoavjebákčasat	☐	☐	☐
Váttisvuođat nohkkat dehe moriheapmi ijaid	☐	☐	☐
Oaiveseargahat	☐	☐	☐

Miella

5 / 17

24. Mot čuovvovaš čuoččuhusat leat doallan deaivása du buohta **guovtti mannan vahku** áigge?

	Doallá deaivása	Duollet dálle	li doala deaivása
Ledjen eahpedoaivvalaš dehe iluheapme	☐	☐	☐
In návddašan mastege	☐	☐	☐
Ledjen nu váibbas, ahte dušše čohkkájin ovtta sajes barggakeahttá maidege	☐	☐	☐
Lei váttis jurddašit albma ládje dehe vuojuđuđuvvat áššiide	☐	☐	☐
Jurddašin, ahte oktage ii liiko munnje	☐	☐	☐
Jurddašin, ahte in sáhte leat goassige liikká buorre go eará mánát	☐	☐	☐

Ustibat

6 / 17

25. Man galle buori olbmá dus leat?

- Ii oktage
- Okta
- Guokte dehe eanet

26. Dovddatgo iežat oktonassan?

- In goassige
- Muhtumin
- Dávjá

Bániid bassan

7 / 17

27. Man dávjá basat iežat bániid?

- Guovtte geardde beaivvis dehe dávjjit
- Oktii beaivvis
- Hárvvit go oktii beaivvis

Boradeapmi

8 / 17

28. Man dávjá borat iditbihtá **skuvlavahku** áigge?

- Viđa idida
- 3–4 idida
- 1–2 idida
- In oktiige

Falášállan

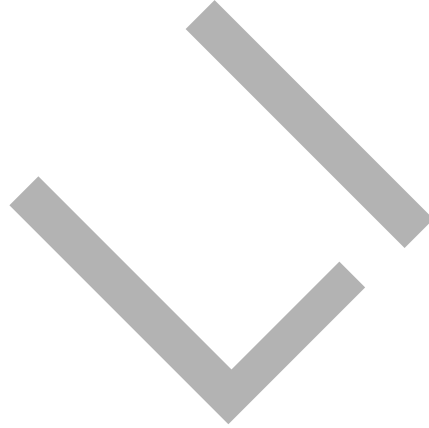
9 / 17

Faláštallamiin dárkkuhuvvo dás visot dakkár doaibma, mji lokte váimmu coahkkima ja oazžu du oanehassii šiedđaluvvat ovdamearkka dihte faláštaladettiin, spealadettiin ustibiiguin, skuvlamátkkis, diibmogaskkas dehe skuvlla faláštallandiimuin.

29. Smiehta buot lihkaheapmát vássán **7 beaivve** áigge. Man galle beaivve don leat lihkadán anjke diimmu beaivvis?

- 0 beaivve
- 1 beaivve áigge
- 2 beaivve áigge
- 3 beaivve áigge
- 4 beaivve áigge
- 5 beaivve áigge
- 6 beaivve áigge
- 7 beaivve áigge

Borgguheapmi ja gárrenávdnasat

10 / 17

30. Jos soames du buoremus olbmáin fálalii dutnje juoidá dain, geavahivččetgo dan? *Vástit juohke gurgadassii.*

	In dieđe mii dat lea	In sihkkarit	Jáhku mielde in	Jáhku mielde geavahivččen	Sihkkarit geavahivččen
Duhpát	☐	☐	☐	☐	☐
Snuvsa	☐	☐	☐	☐	☐
Šleadgaduhpát	☐	☐	☐	☐	☐

31. Jáhkatgo, ahte geavahat juoidá dain **dán dehe čuovvovaš luohká** áigge? *Vástit juohke gurgadassii.*

	In dieđe mii dat lea	In sihkkarit	Jáhku mielde in	Jáhku mielde geavahan	Sihkkarit geavahan
Duhpát	☐	☐	☐	☐	☐
Snuvsa	☐	☐	☐	☐	☐
Šleadgaduhpát	☐	☐	☐	☐	☐

32. Leatgo goassige geavahan dáid?

	In ollenge	Lean geahččalan oktii dehe moddii	Geavahan duollet dálle
Duhpát	☐	☐	☐
Snuvsa	☐	☐	☐
Šleadgaduhpát	☐	☐	☐

33. Leatgo máisten dehe juhkan alkohola, ovdamearkka dihte vuollaga dehe sidera?

- In leat
- Lean máisten veaháš
- Lean juhkan mángga háve

34. Geavahago soames du váhnemiin liiggás olu alkohola?

- Ii
(sirdás gažaldahkii 36)
- Juo

35. Leago dat hehtten du?

- Ii
- Juo

36. Leago dutnje fállujuvvon juoga gárrenávnas?

- Ii
- Juo

37. Leatgo dutnje dahkkon mañimus gollan **12 mánu** áigge čuovvovaš áššit?

	Juo	Ii
Suoláduvvon dehe geahččaluvvon suoládit juoga veahkaválddiin dehe dainna uhkidemiin	☐	☐
Muđuid suoláduvvon juoga	☐	☐
Uhkiduvvon vaháguhttot fysalaččat	☐	☐
Rohkkahuvvon fysalaččat dego čorpmađuvvon, čikčojuvvon dehe adnon juoga vearju	☐	☐

Seksuála headušteapmi ja veahkaváldi

Duš lea riekti mearridit, mainna lágiin du duohtadit. Jos soames lea duohtadan du moive- dehe unohis vugiin, dehe lea bákkuhan du duohtadit iežat, nu lea dehálaš, ahte mitalat das maid ráves olbmui, geaša luohát. Sáhtát mitalit áššis ovdamearkka dihte oahpaheaddjái dehe skuvladearvvašvuohtadikšui.

38. Leatgo muosáhan juoidá čuovvovaččain mañimus gollan **12 mánu** áigge?

	Juo	Ii
Goruda kommenterema dehe evttohallama, mii dovdo headušteaddjin dehe balddehahttin	☐	☐
Seksuálalaččat headušteaddji deakstadieđuid sáddema dehe videoid dehe govaid čájeheami	☐	☐
Soames lea duohtadan du čiččiid dehe sohkaealániid du dáhtu vuostá	☐	☐
Soames lea deaddán du dehe bákkuhan du duohtadit iežat čiččiid dehe sohkaealániid	☐	☐

Jos vástidit ovddit gažaldagas buot sajiide ii, nu sáhtát sirdásit gažaldahkii 42.

39. Gii lea dahkan dutnje ovddit gažaldagas govviduvvon seksuála headušteami ja veahkaváldi mañimus vássán **12 mánu** áigge? Sáhtát válljet eanet olbmuid.

- Ustit dehe eará oahpes nuorra dehe mánná
- Bearraša ráves olmmos (eadni, eadnebealli, áhčči, áhččebealli, váhnema servvoštallanguoibmi)
- Sadjásašbearraša eadni dehe áhčči
- Oappáš (oabbá, viellja, oabbábealli, vielljabealli)
- Eará fuolki (áddjá, áhkku, goaski, muottá, eanu, siessá, eahki, čeahči, oambealle, vilbealle)

- Bearašruovttu dehe mánáidsuodjalanlágádusa oahpisteaddji dehe dikšu
- Oahpaheaddji dehe skuvlla eará ráves olmmoš
- Áiggeáji oahpisteaddji, hárjeheaddji dehe eará danveardásaš
- Amas olmmoš
- Eará olmmoš

40. Leatgo mitalan mañimus vássán **12 mánu** áigge iežat muosáhan heađušteamis dehe veahkaválddis soames ráves olbmui geasa luohát?

- Juo
- In

41. Leatgo ožžon doarjaga ja veahki mañimus vássán **12 mánu** áigge iežat muosáhan seksuála heađušteapmái dehe veahkaváldái?

- Juo
- In, muhto livččen dárbbasan+
- Mun in leat dárbbasan veahki

Bearrašis vásihuvvon veahkaváldi

Váhnemiin dárkkuhuvvojit dán gažaldagain ovdamearkka dihte eadni dehe eadnebealli, áhčči dehe áhččebealli, adopšuvdnaváhnemat, sadjásašbearraša váhnemat dehe mánáidsuodjalanlágádusa oahpisteaddjit.

42. Leago du váhnen guođđán **du** guhkes áigái biepmu dehe juhkamuš, ráinnas biktasiid dehe ráinnas, liegga báikki orruma haga?

- Eai goassige
- Oktii dehe guktii ealliman áigge
- Dávjá ealliman áigge

43. Leago du váhnen bealkán, loavkidan, vuollánahtán dehe uhkidan **du** dehe ožžon du dovdat iežat ii-sávahahttin?

- Eai goassige
- Oktii dehe guktii ealliman áigge
- Dávjá ealliman áigge

44. Leatgo du váhnemat dahkan **dutnje** čuovvovaš áššiid mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	II	1-2 háve	3 háve dehe dávjjit	Lea dahkan, muhto in muite man galle háve
Biehttalan hupmamis dutnje guhkes áigái	☐	☐	☐	☐
Loavkidan sánálaččat, ovdamearkka dihte bealkán du	☐	☐	☐	☐
Vuollánahtán dehe hehpehan du	☐	☐	☐	☐
Uhkidan hilgut dehe guođit du okto	☐	☐	☐	☐
Bálkon, časkán dehe čiekčan dávviid (omd. speigalan uvssaid)	☐	☐	☐	☐
Lássen du juoga báikái	☐	☐	☐	☐
Uhkidan du veahkaváldiin	☐	☐	☐	☐

Jos vástidit ovddit gažaldagas buot sajiide ii, nu sáhtát sirdásit gažaldahkii 46.

45. Gii lea dahkan **dutnje** ovddit gažaldagas govviduvvon áššiid mañimus vássán **12 mánu** áigge? *Sáhtát välljet eanet olbmuid.*

- Eadni dehe eadnebealli
- Áhčči dehe áhččebealli
- Sadjásašbearraša eadni
- Sadjásašbearraša áhčči
- Bearašruovttu dehe mánáidsuodjalanlágádusa oahpisteaddji dehe dikšu
- Eará váhnen dehe fuolaheaddji

46. Nabe leatgo ieš oaidnán dehe gullan, ahte soames iežat bearrašis lea dahkan **iežat nuppi bearašlahttui** čuovvovaš áššiid maŋimus vássán **12 mánu** áigge?

	Juo	In
Biehttalan hupmamis sutnje guhkes áigge	☐	☐
Loavkidan sánálaččat, ovdamearkka dihte bealkán su	☐	☐
Vuollánahtán dehe hehpehan su	☐	☐
Uhkidan hilgut dehe guoddit su okto	☐	☐
Báلكon dehe čiekčan dávviriid (omd. speaigalan uvssaid)	☐	☐
Lássen su juoga báikái	☐	☐
Uhkidan su veahkaválddiin	☐	☐

Váhnemiin dárkkuhuvvojit dán gažaldagain ovdamearkka dihte eadni dehe eadnebealli, áhčči dehe áhččebealli, adopsuvdnaváhnemat, sadjásašbearraša váhnemat dehe mánáidsuodjalanlágádusa oahpisteaddjit.

47. Leago iežat váhnen časkán, čiekčan dehe fysihkalaččat geahččalan bávččagahttit **du** juoga ládje?

- Eai goassige
- Oktii dehe guktii ealliman áigge
- Dávjá ealliman áigge

48. Leatgo du váhnemat dahkan **dutnje** čuovvovaš áššiid maŋimus vássán **12 mánu** áigge?

	II	1-2 háve	3 háve dehe dávjjit	Lea dahkan, muhto in muite man galle háve
Dollen du nu, ahte don leat bávččagan	☐	☐	☐	☐
Norddadan dehe ravgon du vašánit	☐	☐	☐	☐
Duhkuštan du	☐	☐	☐	☐
Spežžen du	☐	☐	☐	☐
Čorbmadan du dehe časkán dinggain	☐	☐	☐	☐

	II	1-2 háve	3 háve dehe dávjjit	Lea dahkan, muhto in muitte man galle háve
Čievččastan du	☐	☐	☐	☐
Bávččagahttán du muđuid fysihkalaččat	☐	☐	☐	☐

Jos vástidit ovddit gažaldagas buot sajiide ii, nu sáhtát sirdásit gažaldahkii 50.

49. Gii lea dahkan **dutnje** ovddit gažaldagas govviduvvon áššiid mañimus vássán **12 mánu** áigge? *Sáhtát válljet eanet olbmuid.*

- Eadni dehe eadnebealli
- Áhčči dehe áhččebealli
- Sadjásašbearraša eadni
- Sadjásašbearraša áhčči
- Bearašruovttu dehe mánáidsuodjalanlágádusa oahpisteaddji dehe dikšu
- Eará váhnen dehe fuolaheadji

50. Nabe leatgo ieš oaidnán dehe gullan, ahte soames du bearrašis lea dahkan **iežat nuppi bearašlahttui** čuovvovaš áššiid mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	Juo	In
Dollen su nu, ahte son bávččagii	☐	☐
Norddadan dehe ravgon su vašánit	☐	☐
Duhkuštan su	☐	☐
Spežžen su	☐	☐
Čorbmadan su dehe časkán dinggain	☐	☐
Čievččastan su	☐	☐
Bávččagahttán su muđuid fysihkalaččat	☐	☐

51. Leatgo muitalan mañimus vássán **12 mánu** áigge iežat bearrašis muosáhan vuoiñjalaš dehe fysalaš veahkaválddis muhtun ráves olbmui geasa luohtát?

- Juo
- In
- In leat vásihan veahkaválddi bearrašis
(sirdás gažaldahkii 53)

52. Leatgo ožžon doarjaga ja veahki manimus vássán **12 mánu** áigge bearrašis iežat muosáhan veahkaváldái?

- Juo
- In, muhto livččen dárbbasan+
- Mun in leat dárbbasan veahki

Jos leat vásihan heađušteami dehe veahkaválddi, de lea hui dehálaš muitalit das ráves olbmui. Sáhtát hupmat ovdamearkka dihte oahpaheaddjai dehe skuvladearvvašvuohtadikšui. Sáhtát maid čuojahit MML:a Mánaid ja nuoraid telefovnii dege Rihkusgillájeaddjigohccái.

Veahki oažžun ja bálvalusat

12 / 17

53. Man galle háve don leat buohkanassii fitnan skuvladearvvašvuohtadikšu luhtte **dán luohká** áigge?

- In oktiige
- Ovtta háve
- 2-3 háve
- 4 háve dehe eanet

Dearvvašvuohtadikšu ja doavttir dahkaba buot ohppiide dearvvašvuohtadárkkástusaid jeavddalačcat. Dábalačcat dearvvašvuohtadikšu bovde dehe addá áiggi dearvvašvuohtadárkkástussii.

54. Leatgo fitnan **dán luohká** áigge dearvvašvuohtadárkkástusas skuvladearvvašvuohtadikšu dehe skuvladoaktára luhtte?

- Juo
- In
(sirdás gažaldahkii 56)
- In diede

55. Mot čuovvovaš áššit ollašuvve **dán luohká** áigge dahkkon dearvvašvuohtadárkkástusas?

	Seamma oaivilis	Ii seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis
Hubmojuvvui munnje dehálaš áššiin	☐	☐	☐
Mu oaivil guldaluvvui	☐	☐	☐
Hubmojuvvui mu ruovttuáššiin	☐	☐	☐
Dusten mitalit iežan áššiin rehálaččat	☐	☐	☐

56. Leatgo fitnan **dán luohká** áigge skuvlakuráhtora ságain?

- In
- Juo
- In dieđe

57. Leatgo fitnan **dán luohká** áigge skuvlapsykologa ságain?

- In
- Juo
- In dieđe

58. Leatgo skuvllastat muhtun ráves olmmoš, geainna sáhtát dárbbu mielde ságastallat áššiin, mat deddet du miela?

- Ii
- Juo
- In dieđe

59. Gos don orut? *Vállje dan molssaeavttu, mii buoremusat govvida du dili.*

- Váhnemiiguin oktasaš ruovttus
(sirdás gažaldahkii 61)
- Orun sulaid liikká olu iežan goappaš váhnemiin ovdamearkka dihte vuorrovahkuid, soai eaba oro ovttas
(sirdás gažaldahkii 61)
- Orun ovttas válđoáššis iežan nuppi váhnemiin ja mun lean nuppi váhneman luhtte duollet dálle, ovdamearkka dihte vahkuloahpaid
(sirdás gažaldahkii 61)
- Iežan ovtta váhnemiin
(sirdás gažaldahkii 61)
- Áhkuin ja ádjáin dehe eará fulkkiiguin almmá váhnemiid haga
- Sadjásašbearrašis
(sirdás gažaldahkii 61)
- Mánáidruovttus, nuoraidruovttus dehe skuvlaruovttus
(sirdás gažaldahkii 61)
- Bearašruovttus
(sirdás gažaldahkii 61)
- Eará ládje
(sirdás gažaldahkii 61)

60. Manin orut áhkuin ja ádjáin dehe eará fulkkiiguin?

- Sosiálabargi (sosba) lea dadjan gos orun
- Eará ákkaid dihte
- In máhte čilget

61. Veahkehatgo dehe divššutgo iežat bearašlahtu dehe eará lagaš olbmo, geas lea ovdamearkka dihte duođalaš buozalmas, vaddu dehe gii lea hui boaris?

- Iežan bearrašis ii leat dákkár dilli dehe veahkkedárbu
- Muhtun geardde jagis
- Mánnosáččat
- Vahkkosaččat
- Beaivválaččat dehe measta beaivválaččat

62. Man riikkas don ja du váhnemat leat riegádan? *Vástit nu ahte guoská buohkaid*

	Don	Eadni	Áhčči
Suopma	☐	☐	☐
Ruotta	☐	☐	☐
Estteenan	☐	☐	☐
Ruošša dehe ovddeš Sovjetlihttu	☐	☐	☐
Ovddeš Jugoslavia	☐	☐	☐
Muhtun eará Eurohpa riika	☐	☐	☐
Somalia	☐	☐	☐
Irak	☐	☐	☐
Iran	☐	☐	☐
Afganistan	☐	☐	☐
Kiinná	☐	☐	☐
Thaieanan	☐	☐	☐
Vietnam	☐	☐	☐
Muhtun eará riika	☐	☐	☐

63. Man guhká don leat orron Suomas?

- Badjel 10 jagi dehe oba iežan eallinagi
- 5–10 jagi
- 1–4 jagi
- Vuollel jagi

64. Bastátgo ságastallat iežat váhnemiiguin iežat áššiin?

- En jur goassige
- Duollet dálle
- Oalle dávjá
- Dávjá

65. Man dávjá du buohta dáhpáhuvet čuovvovaš áššit?

	Dávjá	Muhtumin	Eai ollenge
Ságastalat iežat váhnemiiguin skuvlabeaivvístat	☐	☐	☐
Šiehttabehtet ruoktotboahtináiggiin, go vuolggát olggos	☐	☐	☐
Du váhnemat humadit du ustibiiguin singuin deaivvadettiin	☐	☐	☐
Du váhnemat dorjot ja movttiidahttet du	☐	☐	☐

Duhtavašvuohhta eallimii

14 / 17

66. Leatgo don eallimasat dálá áigge

- Hui duhtavaš
- Oalle duhtavaš
- In duhtavaš inge duhtameahttun
- Oalle duhtameahttun
- Hui duhtameahttun

Fridnjaáigi

15 / 17

Čuovvovaš gažaldagas neahtain dárkkuhuvvojit heivehusat, spealut, filmmat dehe prográmmat, mat geavahuvvojit sierralágán rusttegiiguin (dego giehtatelefondna, tableahtta, dihtor, televisuvdna) Neahta geavahus leat maid sosiála media ja fierbmebálvalusat.

67. Man dávjá leat muosáhan čuovvovaš áššiid?

	Hui dávjá	Oalle dávjá	Ii beare dávjá	In goassige
Mun lean geahččalan orrut unnit áiggi neahtras, muhto in leat lihkestuvvan	☐	☐	☐	☐
Mun galggalin loaktit eanet áigge bearrašiin, ustiibiiguin dehe leavssuiguin, muhto buot áigi gollá neahtras	☐	☐	☐	☐
Mun lean fuobmán iežan leat neahtras, vaikko mus ii leat rievtti mielde leamaš oba miellage doppe orrut	☐	☐	☐	☐
Lean dovdan iežan jierástuvvan go in leat beassan nehttii	☐	☐	☐	☐
In leat boradan dehe nohkkan neahta geažil	☐	☐	☐	☐

68. Man dávjá buđaldat juoidá?

- 6–7 beavvi vahkus
- 5 beavvi vahkus
- 3–4 beavvi vahkus
- 1–2 beavvi vahkus
- Hárvvit

Dáidagiin ja kultuvrrain buđaldeapmi lea ovdamearkka dihte sárgun, čállin, koden dehe teáhteris, festariin, sirkosis dehe museas fitnan. Maiddái musihka guldaleapmi, girjjiid lohkan, govven ja videoid ráhkadeapmi dehe ealligovaid geahccan lea dáidagiin ja kultuvrrain buđaldeapmi.

69. Smiehta buot dáidaga ja kultuvrra buđaldeamát mañimus vássán **7 beavvi** áigge. Man galle beavve lea buđaldan dáidagiin ja kultuvrrain aŋkke diimmu beavvis?

- 0 beavve
- 1 beavve áigge
- 2 beavve áigge
- 3 beavve áigge
- 4 beavve áigge
- 5 beavve áigge
- 6 beavve áigge
- 7 beavve áigge

16 / 17

Vástit vel loahpaide gažaldagaide, jos orut fulkkiid luhtte, sadjásašbearrašis, bearašruovttus dehe mánáidsuodjalanlágádusas.

70. Galle jahkásaš don ledjet, go fárrejit **vuosttaš háve** iežat fulkkiid lusa, sadjásašbearrašii, bearašruktui dehe mánáidruktui?

- Vuollel jagi
- 1 jagi
- 2 jagi
- 3 jagi

- 4 jagi
- 5 jagi
- 6 jagi
- 7 jagi
- 8 jagi
- 9 jagi
- 10 jagi
- 11 jagi
- 12 jagi
- 13 jagi
- 14 jagi
- in dieđe dehe muite

71. Muhtimin sierra ákkaid geažil mánát ja nuorat lonuhit orrunbáikki. Galle sierra sadjásašbearrašis dehe lágádusas don leat orron iežat eallima áigge? *Rehkenastte mielde maiddái dan báikki, gos don dál orut.*

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 dehe eanet
- In máhte dadjat

72. Galle jagi don leat orron dan sadjásašbearrašis dehe lágádusas, gos **orut dál?**

- Vuollel jagi
- 1–3 jagi
- 4–6 jagi
- Čieža jagi dehe eanet
- In máhte dadjat

Áššehasplánašiehtadallamis (ápš, ápši) šihattojuvvo áššiin, mađ gusket du, ovttasráđiid sosiálabargiinat (sosbainat) ja duš áittardeaddji ráves olbmuiđuin.

73. Leatgo oassálastán áššehasplánašiehtadallamii mađimus vássán **12 mánu** áigge?

- Juo
- In, mus ii leat leamaš dakkár (sirdás gažaldahkii 75)
- In, in leat hálidan oassálastit (sirdás gažaldahkii 75)
- In dieđe, mii dat lea (sirdás gažaldahkii 75)

74. Smiehta mađimus áššehasplánašiehtadallama. Mot čuovvovaš áššit ollašuvve iežat buohta?

	Seamma oaivilis	Ii seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis
Hubmojuvvui munnje dehálaš áššiin	☐	☐	☐
Mu oaivil guldaluvvui	☐	☐	☐
Ságastallojuvvui ruovttu áššiin	☐	☐	☐
Dusten muitalit iežan áššiin rehálaččat	☐	☐	☐

Iežat mánáidsuodjalusa sosiálabargi (sosba) atná ávvira áššiin, mađ laktásit du dikšunsaji gávdnamii. Son válmmaštallá dehe dahká dikšunsaji gávdnama mearrádušaid (omd. áššehasplánaid). Son ii leat iešoahpisteaddjät.

75. Dieđátgo, gii lea iežat sosiálabargi **dálá áigge**?

- Juo
- In

76. Leatgo deaivvadan iežat sosiálabargiin mađimus vássán **12 mánu** áigge?

- Juo

- In
- In leat háldidan deaivat
- Mus ii leat sosiálabargi

77. Leatgo deaivvadan iežat sosiálabargiin **guovttá gaskka** mañimus vássán **12 mánu** áigge?

- Juo
- In
- In leat háldidan deaivat
- Mus ii leat sosiálabargi

78. Maid oaivvildat orrumisttát dáláš sadjásašbearrašis dehe lágádusas?

	Seamma oaivilis	Ii seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis
Mus lea oadjebas orrun	☐	☐	☐
Dát orru munnje buorrin báikin orrut	☐	☐	☐
Muinna meannuduvvo árvasit	☐	☐	☐

79. Makkár vejolašvuohta dus lea leamaš váikkuhit čuoovvovaš áššiide dáláš sadjásašbearrasisttát dehe lágádusas mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	Buorre	Ii buorre iige heittot	Heittot
Orrunbáikki oktasaš njuolggadusaid ráhkadeapmi	☐	☐	☐
Orrunbáikki árga, dego boradeapmi, friddjaáigi	☐	☐	☐

80. Leatgo dáláš sadjásašbearrašisttát dehe lágádusas eará mánát dehe nuorat?

- Juo
- Ii
- (sirdás gažaldahkii 82)

81. Leago nubbi dáláš sadjásašbearrašisttát dehe lágádusas orru **mánná dehe nuorra** dahkan dutnje čuovvovaš ášiid mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	Juo	Ii
Dolvon ruđa dehe dávviriid dehe cuvken dávviriid	☐	☐
Uhkádallan dehe bákkuhan dahkat áššiid vuostehágolaččat	☐	☐
Gidden dehe lássen du veahkájit juoga sadjái	☐	☐
Časkán, čiekčan dehe norddadan	☐	☐

82. Leatgo oktavuodas čuovvovaš olbmuid **vai deaivvadat** sin? *Gažaldagas dárkkuhuvvojit dakkár olbmot, geaid luhtte it jur oro dál.*

	Juo, ilá dávja	Juo, vuohkkasit	Juo, muhto ilá hárvvit	In ollenge, daningo in hálit deaivat	In ollenge eará ákkaid dihte	Mus ii leat
Eadni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Áhčči	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dutnje lagamuš oabbá dehe viellja	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eará dutnje lagaš fuolki, ovdamearkka dihte áddja/áhkku dehe fáttar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dutnje lagamuš ustít dehe olmmái	☐	☐	☐	☐	☐	☐

83. Leatgo oktavuodas čuovvovaš olbmuid **muđuid go deaivvadeamiin** singuin, ovdamearkka dihte čuojahemiin dehe deakstasáddagiiguin? *Gažaldagas dárkkuhuvvojit dakkár olbmot, geaid luhtte it jur oro dál.*

	Juo, ilá dávja	Juo, vuohkkasit	Juo, muhto ilá hárvvit	In ollenge, daningo in hálit leat oktavuodas	In ollenge eará ákkaid dihte	Mus ii leat
Eadni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Áhčči	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dutnje lagamuš oabbá dehe viellja	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Juo, ilá dávja	Juo, vuohkkasit	Juo, muhto ilá hárvvit	In ollenge, daningo in hálit leat oktavuodas	In ollenge eará ákkaid dihte	Mus ii leat
Eará dutnje lagaš fuolki, ovdamearkka dihte áddja/áhkku dehe fáttar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dutnje lagamuš usttit dehe olmmái	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17 / 17

Giitu vástadusainat!

Jos jearahallama áššit smiehtadahttet du, ságastalathan dain iežat váhnemiigun dehe eará oahpes ráves olbmuin. Sáhtát maid váldit oktavuoda iežat oahpaheaddjái, psykologii dehe kuráhtorii.

Sáhtán dárbbu mielde addit máhcahaga jearahallamis:

MÁNÁT, NUORAT JA BEARRAŠAT -OVTTADAT

Vástideaddji dutki Nina Halme, [REDACTED]

PL 30

00271 Helsinki

© THL 2019